

รายงานการประชุม
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันพฤหัสบดี ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๔
เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมดอกขำงิ้ว (ชั้น ๒) ศาลากลางจังหวัดมุกดาหาร (หลังเก่า)

กรรมการผู้มาประชุม

๑. นายเชวงศักดิ์ พลเยี่ยม	รองผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร	ประธานคณะกรรมการ
๒. นางวิไล ยูฮันเซน	สหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๓. นายวิบูลย์ บุตตะพรม	ประมงจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๔. นางสาวกรรณิการ์ รัชฎาภาส	ธนารักษ์พื้นที่มุกดาหาร	กรรมการ
๕. นายชูศักดิ์ ยิ่งรุ่งโรจน์	พัฒนาการจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๖. นายไพฑูรย์ สุขติผล	ผู้อำนวยการโครงการชลประทานมุกดาหาร	กรรมการ
๗. นายอริวัฒน์ สิทธิปัญญาพัฒน์	ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร	กรรมการ
๘. นายพรศิลป์ พันธวงศ์	แทน เกษตรจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๙. นายสุชัย ลีมวัฒนา	แทน ปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๑๐. นายเกษศิริ สุพงษ์	แทน พาณิชยจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๑๑. นายธนารักษ์ พิทักษา	แทน อุตสาหกรรมจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๑๒. นางสาววัลย์ลิกา สรรเสริญโชติ	ผู้ประกอบการนิคมสร้างตนเองคำสร้อย	กรรมการ
๑๓. นายสมศักดิ์ สันติ	แทน ผู้อำนวยการสำนักงาน ธ.ก.ส.จังหวัดมุกดาหาร	กรรมการ
๑๔. นายชายสิทธิ์ สุวรรณโชติ	นายอำเภอานิคมคำสร้อย	กรรมการ
๑๕. นายปิติณัฐ นิธิศธานี	นายอำเภอหนองสูง	กรรมการ
๑๖. นายสมาน ภูบุญลาภ	แทน นายอำเภอเมืองมุกดาหาร	กรรมการ
๑๗. ว่าที่ ร.ต.หญิง ัญญทริกา สุวรรณศรี	แทน นายอำเภอดอนตาล	กรรมการ
๑๘. นายสำเริง ดาวเศรษฐ์	แทน นายอำเภอหว้านใหญ่	กรรมการ
๑๙. นายประหยัด คุณมี	แทน นายอำเภอดงหลวง	กรรมการ
๒๐. นายสิริพันธ์ วงศ์กระโซ่	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๑. นายอัมศักดิ์ รูปสวย	ผู้แทนเกษตรกร	กรรมการ
๒๒. นางสาวกุหลาบ สุนนท์	ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	กรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดมุกดาหาร	ติดภารกิจ
๒. นายอำเภอคำชะอี	ติดภารกิจ
๓. สิบเอกเทวฤทธิ์ อนุสนธิ์ ผู้แทนเกษตรกร	ติดภารกิจ
๔. นายสมใจ คนยืน ผู้แทนเกษตรกร	ติดภารกิจ

/รายชื่อ...

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายศุภกานต์ พิกุลศรี	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ	สนง.พระพุทธศาสนาจังหวัดมุกดาหาร
๒. นายสุวรรณ เมืองโคตร	รองนายก อบต.ชะโนดน้อย	อบต.ชะโนดน้อย
๓. นายหนา ไชยศรี	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๔. นางสาวอนุกฤษ์ พิกุลศรี	นิติกรชำนาญการพิเศษ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๕. นางสาวเสาวภาคย์ ราชบัวศรี	นิติกรปฏิบัติการ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๖. นางสาวศิริลักษณ์ คำวิชิต	นิติกรปฏิบัติการ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๗. นางสาวอภิตี เตียยะกุล	นิติกรปฏิบัติการ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๘. นางสาวสุจิตรา การคิด	นักวิชาการปฏิรูปที่ดินปฏิบัติการ	ส.ป.ก.มุกดาหาร
๙. นายไชยวัฒน์ ศรศักดิ์	นายช่างสำรวจปฏิบัติงาน	ส.ป.ก.มุกดาหาร

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- เนื่องจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ติดภารกิจจึงได้มอบให้ผม นายเชวงศักดิ์ พลเยี่ยม รองผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร เป็นประธานในการประชุมครั้งนี้

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เลขานุการคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดส่งรายงานการประชุม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ให้คณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้องและรับรองแล้ว ตามหนังสือที่ มท ๐๐๑๑/ว ๑๗๙๔ ลงวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ ปรากฏว่าไม่มีการแก้ไข (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบ ระเบียบวาระที่ ๒)

มติคณะกรรมการ - รับรองรายงานการประชุม โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

เรื่องที่ ๓.๑ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

๑. ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกร เป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (คปจ.มุกดาหาร) จำนวน ๔ ราย ประกอบด้วย

- ๑) นายอัมศักดิ์ รูปสวย
- ๒) นายสิริพันธ์ วงศ์กระโโซ่
- ๓) สิบเอกเทวฤทธิ์ อนุสนธิ์
- ๔) นายเดช คนยืน

/นายเดช...

นายเดช คนยืน กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งได้ถึงแก่กรรมขณะอยู่ในตำแหน่ง จึงพ้นจากตำแหน่งตามความในมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีประกาศฯ เรื่อง แต่งตั้งซ่อมกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ แต่งตั้ง นางสาวอารีย์ ทวีวัฒนสุข เป็นกรรมการใน คปจ.มุกดาหาร แทน นายเดช คนยืน ที่ถึงแก่กรรม โดยผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น ทั้งนี้ ผู้แทนเกษตรกรซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการใน คปจ.มุกดาหาร ตามประกาศฉบับดังกล่าว จะครบวาระการดำรงตำแหน่งสองปี ตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ได้ประกาศรับสมัครบุคคลเพื่อเข้ารับการคัดเลือกเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ตรวจสอบคุณสมบัติ และนำเสนอคณะกรรมการคัดเลือกผู้แทนเกษตรกรในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ พิจารณาสั่งเสนอชื่อผู้แทนเกษตรกรฯ เพื่อเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๔ ราย ดังนี้

- ๑) นายสิริพันธ์ วงศ์กระโซ่ บ้านเลขที่ ๔๗ หมู่ที่ ๔ ต.ดงหลวง อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร
- ๒) สิบเอกเทวฤทธิ์ อนุสนธิ์ บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๑ ต.นาอุดม อ.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร
- ๓) นายสมใจ คนยืน บ้านเลขที่ ๙๓ หมู่ที่ ๓ ต.เหล่าหมี อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร
- ๔) นายอัมศักดิ์ รูปสวย บ้านเลขที่ ๑๙ หมู่ที่ ๓ ต.นาโสก อ.เมืองมุกดาหาร จ.มุกดาหาร

๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แต่งตั้งผู้แทนเกษตรกร จำนวน ๔ ราย เป็นคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ ๓.๑)

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ - รับทราบ

เรื่องที่ ๓.๒ รายงานผลการให้บริการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) มีแผนงานให้บริการสินเชื่อเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร กุ้ยมเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ (ร้อยละ ๔ บาทต่อปี) จำนวน ๖,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (หกล้านบาทถ้วน) และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ดำเนินการให้บริการสินเชื่อเงินกองทุนฯ แก่เกษตรกรที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินเสร็จเรียบร้อยแล้ว รวมทั้งสิ้น จำนวน ๔๐ กลุ่ม ๑๗๖ ราย จำนวน ๖,๐๐๐,๐๐๐.- บาท (หกล้านบาทถ้วน)

๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ หรือ COVID ๑๙ รวม ๒ มาตรการ ดังนี้

๒.๑ มาตรการลดภาระหนี้สิน ประกอบด้วย

- ๑) การผ่อนผันหรือการขยายเวลาการจับเก็บค่าเช่าซื้อที่ดิน
- ๒) การผ่อนผันหรือการขยายเวลาการชำระหนี้เงินกู้
- ๓) การลดหรือดเว้นการจับเก็บค่าเช่าที่ดิน
- ๔) การลดหรือดักเก็บดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินรายงวดได้ไม่เกิน ๑ ปี

๒.๒ มาตรการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

กรณีที่ ๑ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๐ ต่อปี หากผู้กู้ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ทั้งหมดหรือบางส่วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้คิดอัตราดอกเบี้ยปีที่ ๒ ร้อยละ ๑ ต่อปี หลังจากนั้นใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี สำหรับวงเงินกู้ยืมไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท (ระยะสั้น กำหนดชำระคืนภายใน ๑ ปี)

กรณีที่ ๒ อัตราดอกเบี้ยปีที่ ๑ ร้อยละ ๐.๕๐ ต่อปี ปีที่ ๒ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๑ ต่อปี หลังจากนั้นใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๒ ต่อปี สำหรับวงเงินกู้ยืมตั้งแต่ ๒๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท (ระยะปานกลาง กำหนดชำระคืนภายใน ๓ ปี)

มีเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับผลกระทบ จำนวน ๑๒ ราย ยื่นคำร้องขอรับการช่วยเหลือตามมาตรการสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ โดยยื่นความประสงค์ขอกู้เงินรายบุคคล จากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม วงเงินกู้ ๕๐,๐๐๐.- บาท ต่อราย ประเภทเงินกู้ระยะปานกลาง กำหนดชำระคืนภายใน ๓ ปี รวมเป็นเงินทั้งสิ้นจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเสนอให้คณะกรรมการโครงการและการเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อกก.ค.) พิจารณานุมัติวงเงินกู้ฯ ซึ่ง อกก.ค. ได้อนุมัติวงเงินกู้ฯ ดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.มุกดาหาร เพื่อสนับสนุนให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินผู้ได้รับผลกระทบ และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ดำเนินการให้บริการสินเชื่อเงินกองทุนฯ แก่เกษตรกรทั้ง ๑๒ ราย เสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ - รับทราบ

เรื่องที่ ๓.๓ รายงานผลการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิ ที่อยู่ในอำนาจพิจารณาอนุมัติของปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ด้วย เกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ได้ยื่นคำขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินให้กับทายาท และเกษตรกรที่ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ได้ถึงแก่กรรม ทายาทของเกษตรกรจึงได้ยื่นคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอกับบรรดาพยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิผู้ขอรับโอนสิทธิและผู้ขอรับมรดกสิทธิแล้ว ปรากฏว่าเป็นกรณีผู้ขอรับโอนสิทธิหรือขอรับมรดกสิทธิเป็นคู่สมรสหรือบุตรรายใดรายหนึ่งเพียงรายเดียว โดยไม่มีการแบ่งแปลงหรือแบ่งแยกสิทธิ ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาของปฏิรูปที่ดินจังหวัด

/ข้อกฎหมาย...

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ อนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

ข้อ ๒. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินได้ในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ การโอนให้กับเกษตรกรที่เป็นสามี หรือภริยา หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้โอนสิทธิเพียงคนเดียวเท่านั้น

๒.๒ การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้ตกแก่สามี หรือภริยาหรือทายาทโดยธรรมเฉพาะบุตรที่เป็นเกษตรกรและบรรลุนิติภาวะรายเดียวเท่านั้น

ส.ป.ก.มุกดาหาร จึงขอรายงานผลการอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิที่อยู่ในอำนาจพิจารณาอนุมัติของปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผลการดำเนินงานระหว่างวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ดังนี้

- เกษตรกรขอโอนสิทธิ ๒๔ ราย ๓๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๕๗ - ๐ - ๒๘ ไร่

ผู้ขอรับโอนสิทธิ ๒๔ ราย ๓๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๓๕๗ - ๐ - ๒๘ ไร่

- เกษตรกรผู้ถึงแก่กรรม ๖๓ ราย ๘๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๘๑๓ - ๓ - ๔๒ ไร่

ทายาทขอรับมรดกสิทธิ ๖๓ ราย ๘๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๘๑๓ - ๓ - ๔๒ ไร่

รวมจำนวนทั้งสิ้น ๘๗ ราย ๑๑๒ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๑๗๐ - ๓ - ๗๐ ไร่ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ ๓.๓)

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ - รับทราบ

เรื่องที่ ๓.๔ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับไม้ในเขตปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิ เพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๕๖๘ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ แจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ได้รับทราบประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้ทำประโยชน์ตามประเภทหนังสือแสดงสิทธิ เพื่อให้ไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่เป็นไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศ ณ วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ และมีผลใช้บังคับในวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ โดยได้กำหนดให้ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประเภทหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก.๔-๐๑ ส.ป.ก.๔-๐๑ ก ส.ป.ก.๔-๐๑ ข ส.ป.ก.๔-๐๑ ค หรือ ส.ป.ก.๔-๐๑ ช เป็นที่ดินซึ่งไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวไม่ถือว่าเป็นไม้หวงห้าม และให้ใช้บังคับกับไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินดังกล่าวก่อนวันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับด้วย

๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ส่วนที่ ๒๒๐๔/ว ๒๔๕๖ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับไม้ในเขตปฏิรูปที่ดินตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมว่า แม้ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะส่งผลให้สามารถตัดหรือโค่นไม้ที่ปลูกขึ้นในที่ดินตามแบบ ส.ป.ก.๔-๐๑ ส.ป.ก.๔-๐๑-ก ส.ป.ก.๔-๐๑ ข ส.ป.ก.๔-๐๑ ค หรือ ส.ป.ก.๔-๐๑ ช ได้ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การแปรรูปไม้ที่ตัด หรือโค่น ไม่ต้องขออนุญาตจากกรมป่าไม้ แต่เนื่องจากบางพื้นที่ตามประกาศฯ ยังอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาการทับซ้อนของพื้นที่ของป่าไม้และส.ป.ก. หรือแก้ปัญหาคัดค้านของพื้นที่ของหน่วยงานอื่นและส.ป.ก. หรืออาจเกิดจากความคลาดเคลื่อนของแผนที่และเทคนิควิธีปฏิบัติงานในการตราพระราชกฤษฎีกาปรับปรุงแนวเขตปฏิรูปที่ดินทำให้พื้นที่ตามประกาศฯ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินหรือคาบเกี่ยวกับพื้นที่หน่วยงานอื่น และพื้นที่ดังกล่าวอาจมีไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่เดิมในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งการทำไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่เดิมจะต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ประกอบกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำไม้หวงห้าม พ.ศ.๒๕๖๐ ทั้งนี้ จะต้องได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก.จังหวัดก่อน ดังนั้น จึงต้องมีการตรวจสอบแนวเขตของแปลงที่ดินก่อน กรณีที่พื้นที่ตามแบบ ส.ป.ก.๔-๐๑ ส.ป.ก.๔-๐๑-ก ส.ป.ก.๔-๐๑ ข ส.ป.ก.๔-๐๑ ค หรือ ส.ป.ก.๔-๐๑ ช ซึ่งมีพื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดินรวมอยู่ด้วย จะไม่นำแนวทางตามประกาศดังกล่าวมาใช้ โดย ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องดำเนินการแก้ไขเนื้อที่หรือยกเลิกการจัดที่ดินรวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้อง ส่วนกรณีพื้นที่ซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน หากจะทำไม้หวงห้ามที่ขึ้นอยู่เดิมในที่ดิน ให้ยื่นคำขอพร้อมแสดงเหตุผลความจำเป็นต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อให้ความเห็นชอบสำหรับใช้ประกอบการขออนุญาตทำไม้ต่อไป (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องที่ ๓.๔)

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ - รับทราบ

เรื่องที่ ๓.๕ ร่าง ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร ผู้ได้รับการจัดที่ดิน พ.ศ.

ด้วย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีการปรับปรุงกฎหมาย โดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ยกย่องระเบียบขึ้นมาใหม่ คือ (ร่าง) “ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ.....” ซึ่งได้มีการยกเลิกระเบียบเดิม จำนวน ๙ ฉบับ ยกเลิก มติ คปก. จำนวน ๑ ฉบับ ซึ่งเรื่องที่ยกเลิกประกอบด้วย หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร หลักเกณฑ์ การเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน หลักเกณฑ์การโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน หลักเกณฑ์การออก แก้ไข เพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ และหลักเกณฑ์การโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำ ประโยชน์ โดยได้นำหลักเกณฑ์ของเรื่องดังกล่าวมากำหนดไว้ในระเบียบใหม่นี้ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการเตรียม

ความพร้อมในการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ก่อนจัดส่งระเบียบฯ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยระเบียบฯ จะมีผลใช้บังคับในวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

สาระสำคัญของเนื้อหาตามระเบียบใหม่ประกอบด้วยเรื่องหลักๆ ๓ เรื่อง ได้แก่ การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ประเด็นที่ต่างจากระเบียบเดิมที่ชัดเจนคือ อำนาจในการจัดที่ดิน เดิม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดลำดับเกษตรกรระเบียบใหม่กำหนดให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือ ผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรและได้มีการกำหนดค่านายมรดกของทายาทและเครือญาติ ให้กว้างมากขึ้น สอดคล้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ระเบียบใหม่ประกอบด้วย ๖ หมวด ดังนี้

- หมวดที่ ๑ การคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน กล่าวถึงการจัดที่ดินรอบแรก การจัดที่ดินแปลงว่าง และการขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดิน
- หมวดที่ ๒ การโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร กล่าวถึงการจัดที่ดินรอบใหม่ กรณีสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อ
- หมวดที่ ๓ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ซึ่งสิทธิหรือถึงแก่ความตาย กล่าวถึงการจัดที่ดินรอบใหม่ กรณี ส.ป.ก.๔-๐๑
- หมวดที่ ๔ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน กล่าวถึงเหตุจำเป็นในการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกร การรับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สิน และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว
- หมวดที่ ๕ การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน และสัญญา
- หมวดที่ ๖ บทเฉพาะกาล

https://www.alro.go.th/legal_aff/ewt_dl_link.php?nid=๑๑๗๘

(รายละเอียดร่างระเบียบฯ)

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ

- รับทราบ

/เรื่องที่ ๓.๖...

เรื่องที่ ๓.๖ รายงานข้อเท็จจริงและแนวทางในการดำเนินงาน กรณียกเลิกการจัดที่ดินเนื่องจาก
ผิดพลาดคลาดเคลื่อน (รายงานสน เชื้อคำฮุด)

๑. เรื่องเดิม

ตามที่ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (คปจ.มุกดาหาร) ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ มีมติคัดเลือกเกษตรกรและอนุญาตให้ นางสาวสน(นางสน) เชื้อคำฮุด อายุ ๕๘ ปี บ้านเลขที่ ๓๒ หมู่ที่ ๗ ตำบลพังแดง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๑๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลพังแดง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ออกหนังสือหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) สารบัญทะเบียนที่ดินเลขที่ ๔๐๐ เล่ม ๔ หน้า ๑๐๐ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร หมายเลขแบบพิมพ์ที่ ๓๗-๕๕๗๐๙๒ ออกให้ ณ วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๙ มอบให้แก่ นางสนฯ แล้ว นั้น

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นางชอบ โช้เมืองแซะ ได้ยื่นคำร้องฯ ต่อ ส.ป.ก.มุกดาหาร ว่าตนไม่เคยได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.มุกดาหาร โดยอ้างว่า ส.ป.ก. ๔-๐๑ ของนางสนฯ ออกทับซ้อนกับที่ดินของตน จึงขอให้ ส.ป.ก.มุกดาหาร เรียกนางสนฯ มาเจรจาไกล่เกลี่ย และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้เรียกคู่กรณีทั้ง ๒ ฝ่ายพร้อมด้วยผู้ปกครองท้องที่มาพบ เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ และได้บันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐาน โดยนางสนฯ ให้ถ้อยคำยอมรับว่าเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ได้รับนั้นมีบางส่วนออกทับซ้อนกับที่ดินของนางชอบ โช้เมืองแซะ และนางสงมา เชื้อคำฮุด จริง และยินยอมให้แก้ไขเพิกถอนการจัดที่ดินที่ได้ออกทับซ้อนที่ดินของ นางชอบฯ และนางสงมาฯ โดยไม่คัดค้านแต่อย่างใด ซึ่ง ส.ป.ก.มุกดาหาร ต้องเข้าดำเนินการเพื่อแก้ไขแผนที่และเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารพิจารณา แต่นางสนฯ ไม่ได้ส่งมอบเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก้ไข และยังคงมีปัญหาพิพาทกันอยู่ ส.ป.ก. มุกดาหาร จึงไม่สามารถดำเนินการต่อได้ โดยทั้งคู่ประสงค์ที่จะใช้สิทธิทางศาล

๒.๒ ต่อมาคู่กรณีได้มีการฟ้องเป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดมุกดาหาร โดยนางสนฯ เป็นโจทก์ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๑๑/๒๕๕๔ ฟ้องขับไล่นางชอบฯ (จำเลยที่ ๑) และนางสงมาฯ (จำเลยที่ ๒) ออกจากที่ดิน ส.ป.ก. แปลงดังกล่าว โดยกล่าวอ้างในคำฟ้องว่าเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ นางชอบฯ (จำเลยที่ ๑) ได้รับอนุญาตและอาศัยสิทธิโจทก์ในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ที่พิพาท และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นางสงมาฯ (จำเลยที่ ๒) ได้รับอนุญาตและอาศัยสิทธิโจทก์ในการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก. ที่พิพาท ส่วนนางชอบ โช้เมืองแซะ ที่ ๑ และนางสงมา เชื้อคำฮุด ที่ ๒ เป็นโจทก์ฟ้องแย้งในคดีหมายเลขดำที่ ๓๘๐/๒๕๕๔ ขอให้แบ่งแยกที่ดินพิพาทตามการครอบครอง โดยกล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทเดิมเป็นที่มรดกมาจาก นายสูง เชื้อคำฮุด เมื่อนายสูงฯ เสียชีวิต ทายาทได้ตกลงแบ่งแยกที่ดินให้เป็นสิทธิแก่ทายาท ๓ คน ได้แก่ ๑) นางเลิง เชื้อคำฮุด (บุตรนายสูง) มารดานางชอบ โช้เมืองแซะ ๒) นางสงมา เชื้อคำฮุด (บุตรนายสูง) และ ๓) นางมุนทา เชื้อคำฮุด (บุตรนายสูง) มารดานางสน เชื้อคำฮุด โดยครอบครองเป็นสัดส่วนไม่ได้ อาศัยสิทธิโจทก์เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแต่อย่างใด ซึ่งคดีทั้งสองสำนวนศาลสั่งให้รวมการพิจารณาเป็นคดีเดียวกัน

๒.๓ ศาลจังหวัดมุกดาหารได้มีหนังสือที่ ศย ๓๐๔.๐๑๑/๑๔๓๐ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึง ส.ป.ก.มุกดาหาร ขอให้รังวัดทำแผนที่พิพาท โดย ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ดำเนินการรังวัดที่ดินพิพาทตามการถือครองและทำประโยชน์ ผลการรังวัดปรากฏดังนี้ ๑. นางสาวสน เชื้อคำฮอด เนื้อที่ประมาณ ๘-๑-๒๒ ไร่ ๒. นางชอบ โช้เมืองแซะ เนื้อที่ประมาณ ๗-๑-๗๒ ไร่ และ ๓. นางสาวมา เชื้อคำฮอด เนื้อที่ประมาณ ๒-๒-๓๐ ไร่ และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๐๑๑/๑๔๕๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐ นำส่งแผนที่พิพาทดังกล่าวให้ศาลจังหวัดมุกดาหาร เพื่อประกอบการพิจารณาคดี (ปรากฏตามแผนที่พิพาท)

๒.๔ เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้รับหนังสือจากนางชอบ โช้เมืองแซะ และนางสงมา เชื้อคำฮอด แจ้งว่าศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วและนำส่งสำเนาคำพิพากษาศาลจังหวัดมุกดาหารและสำเนาคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ภาค ๔ ขอให้ ส.ป.ก.มุกดาหาร พิจารณาดำเนินการแก้ไขการจัดที่ดินและออกเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ให้แก่พวกตนต่อไป ปรากฏตามคำพิพากษา ดังนี้

(๑) คำพิพากษาศาลจังหวัดมุกดาหาร ในคดีหมายเลขดำที่ ๓๑๑/๒๕๕๙, คดีหมายเลขดำที่ ๓๘๐/๒๕๕๙, คดีหมายเลขแดงที่ ๔๙๐/๒๕๖๐, คดีหมายเลขแดงที่ ๔๙๑/๒๕๖๐ ศาลจังหวัดมุกดาหารพิเคราะห์พยานหลักฐานที่โจทก์และจำเลยทั้งสองนำเสนอแล้ว ส่วนแรกข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นางสาวสนฯ (โจทก์) ไม่อาจขอศาลบังคับให้จำเลยทั้งสองออกจากที่ดินพิพาทได้ พินากษายกฟ้องโจทก์ และสำนวนที่สองพิพากษาว่าจำเลยที่ ๑ เป็นผู้มิสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทเนื้อที่ประมาณ ๗ ไร่ ๑ งาน ๗๒ ตารางวา จำเลยที่ ๒ เป็นผู้มิสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ๒ งาน ๓๐ ตารางวา ตามแผนที่พิพาทให้โจทก์ดำเนินการแก้ไขหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทเพื่อให้จำเลยทั้งสองเป็นผู้ได้รับอนุญาต ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทส่วนที่จำเลยทั้งสองครอบครอง หากโจทก์ไม่ดำเนินการถือเอาคำพิพากษาศาลชั้นต้นมาดำเนินการแสดงเจตนาโจทก์

(๒) นางสาวสนฯ โจทก์ อุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น และศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ได้มีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๑ ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๖๕-๒๖๖/๒๕๖๑ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๕๓๔-๒๕๓๕/๒๕๖๑ ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ตรวจสอบสรุปประชุมปรึกษาแล้ว รับฟังเป็นยุติได้ว่าที่ดินพิพาทส่วนที่โจทก์ และจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ ครอบครองตามแผนที่พิพาทเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกหนังสืออนุญาตให้โจทก์เป็นผู้มิสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ วินิจฉัยว่า ที่ดินที่จำเลยทั้งสองอ้างว่ามีสิทธิครอบครองเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน บุคคลหรือเกษตรกรที่จะเข้ามาอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินได้ต้องได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมก่อน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร การกระทำของโจทก์หาเป็นการโต้แย้งสิทธิของจำเลยทั้งสองไม่ จำเลยทั้งสองจึงไม่มีอำนาจฟ้อง ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสองมีสิทธิครอบครองที่ดินพิพาทและให้โจทก์ดำเนินการแก้ไขหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เพื่อให้จำเลยทั้งสองเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทส่วนที่จำเลยทั้งสองครอบครองนั้น ศาลอุทธรณ์ ภาค ๔ ไม่เห็นพ้องด้วย พินากษาแก้เป็นว่าให้ยกฟ้องจำเลยทั้งสองในสำนวนหลัง ส่วนจำเลยทั้งสองจะได้สิทธิทำกินในที่ดินพิพาทหรือไม่ เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการที่โจทก์อุทธรณ์โต้แย้งคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ยกฟ้องโจทก์ขอให้กลับคำพิพากษาศาลชั้นต้นเป็นการอุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริง อุทธรณ์ของโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ ๒ มีทุนทรัพย์ไม่ถึงห้าหมื่นบาท ต้องห้ามตามกฎหมาย ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ไม่รับวินิจฉัย คงวินิจฉัยเพียงว่าโจทก์มีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่าที่ดิน

พิพาทเป็นที่ดินของรัฐซึ่งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน สิทธิครอบครองและกรรมสิทธิ์เป็นของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โจทก์มีเพียงสิทธิทำกินหรือทำประโยชน์เท่านั้น พยานหลักฐานของจำเลยที่ ๑ นำเชือกถักว่า พยานหลักฐานโจทก์ โจทก์ไม่อาจอ้างสิทธิในที่ดินพิพาทตามเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ที่ได้มาโดยไม่ชอบมาพ้อง ขับไล่จำเลยที่ ๑ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องโจทก์สำนวนแรกในส่วนของจำเลยที่ ๑ ศาลอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์โจทก์ฟังไม่ขึ้น

๒.๕ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้พิจารณาคำพิพากษาประกอบข้อมูลในแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดิน ส.ป.ก.๔-๐๖ ก และบันทึกถ้อยคำของนางสน เชื่อคำสด ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ จึงมีเหตุอันน่าเชื่อว่าเป็นกรณีจัดที่ดินโดยผิดพลาดไม่ตรงกับการถือครองทำประโยชน์ที่แท้จริง และเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของนางสนฯ ให้ได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและได้มีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ จึงได้มีหนังสือที่ มท ๐๐๑๑/๓๐๑ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แจ้งข้อเท็จจริงและแจ้งสิทธิกรณีจัดที่ดินผิดพลาด ก่อนจะพิจารณาดำเนินการนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร เพื่อพิจารณายกเลิกการจัดที่ดินบางส่วน

๒.๖ นางสน เชื่อคำสด ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความเป็นธรรมในเรื่องข้อพิพาทเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เรียง ๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ๒. เลขาธิการ ส.ป.ก. และ ๓. สำนักราชการรัฐมนตรี ๑๑๑๑ และ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้รับการประสานทางโทรศัพท์จากนางสนฯ จะนำพยานหลักฐานมาพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.มุกดาหาร เพื่อโต้แย้งข้อเท็จจริงดังกล่าว เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๔ นางสนฯ พร้อมทนายชัชบุตร พยานบุคคล และที่ปรึกษาทางกฎหมายได้มาพบเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.มุกดาหาร เพื่อนำพยานบุคคลมาโต้แย้งคัดค้านและเจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการบันทึกถ้อยคำพยานไว้เป็นหลักฐานแล้ว พร้อมทั้งได้เสนอแนวทางในการทางการเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อยุติร่วมกันอีกครั้ง ซึ่งนางสนฯ เห็นชอบและพร้อมจะเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อยุติร่วมกัน ดังนั้น เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงและเพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่ายหลังจากที่ นางสนฯ ได้มีหนังสือขอความเป็นธรรมในเรื่องข้อพิพาทเอกสารสิทธิ ส.ป.ก.๔-๐๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร จึงได้มีหนังสือเชิญคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพบเพื่อเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อยุติร่วมกันอีกในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นางชอบฯ และนางสงมาฯ ไม่ได้มาด้วยตนเอง แต่มีทนายความมาแทน จึงยังไม่ได้มีการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและนางสนฯ ขอให้นัดไกล่เกลี่ยอีกครั้ง โดยประสงค์ให้นางชอบฯ และนางสงมาฯ มาเข้าร่วมการเจรจาไกล่เกลี่ยด้วยตนเอง

๒.๗ ต่อมา นางสน เชื่อคำสด ได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมไปยังหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วยงาน ดังนี้

(๑) นางสน เชื่อคำสด ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอความเป็นธรรมในเรื่องข้อพิพาทเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เรียง ๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ๒. เลขาธิการ ส.ป.ก. ๓. สำนักราชการรัฐมนตรี ๑๑๑๑ ๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

(๒) นางสน เชื่อคำสด ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่อง ขอส่งเอกสารขอความเป็นธรรมในเรื่องข้อพิพาทเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ เรียง ๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

/(๓) เมื่อวันที่...

(๓) เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ นางสาว เชื้อคำสด ได้เข้าร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อให้ดำเนินคดีกับกลุ่มบุคคลจำนวน ๑๐ คน เนื่องจากกลุ่มบุคคลดังกล่าวได้เข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของ นางสาว เชื้อคำสด ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่ ๗ กลุ่มที่ ๑๗๕ เนื้อที่ประมาณ ๒๐-๐-๑๘ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ตำบลพังแดง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ลงพื้นที่ร่วมกับพนักงานสอบสวน และได้ตกลงให้นัดไกล่เกลี่ยเพื่อหาข้อยุติร่วมกันอีกครั้ง

(๔) นางสาว เชื้อคำสด ได้มีหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษ นางขอบ โช้เมืองชะ และพวกจำนวน ๙ คน ได้เข้าไปบุกรุกที่ดิน ส.ป.ก. เรียน ท่านประธาน ขวน หลีกภัย (ประธานรัฐสภา) พล ต.อ. เสรีพิศุทธิ์ เตมียเวส (ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ) เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผบก.ภ.จว.มุกดาหาร ผู้กำกับ, พนักงานสอบสวน สภ.ดงหลวง เลขาธิการ ส.ป.ก. สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร นายอำเภอดงหลวง นายกองค์การบริหารส่วนตำบลพังแดง กำนันตำบลพังแดง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๕, ๗ ตำบลพังแดง

๒.๘ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้มีหนังสือเชิญคู่กรณีทั้งสองฝ่าย นายอำเภอดงหลวง ผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรอำเภอดงหลวง ผู้ปกครองท้องที่หมู่ที่ ๕, ๗ เพื่อร่วมเจรจาไกล่เกลี่ยหาข้อยุติร่วมกันอีกครั้ง ในวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมสถานีตำรวจภูธรอำเภอดงหลวง ซึ่งในวันดังกล่าว มีนางสนา พร้อมคู่สมรส บุตร และที่ปรึกษาทางกฎหมาย ส่วน นางขอบฯ และนางสงมาฯ ไม่ได้มาด้วยตนเองแต่ได้มอบหมายให้ทนายความ คู่สมรส และบุตร พร้อมนำพยานบุคคลเข้าร่วมการเจรจาไกล่เกลี่ยแต่ไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้

๓. ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนด มาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้...

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

๔. แนวทางในการดำเนินงานของ ส.ป.ก.มุกดาหาร

จากข้อเท็จจริงข้างต้น การที่นางสนาฯ กล่าวอ้างว่าที่ดินพิพาทแปลงดังกล่าวเป็นของตนซึ่งถือครองมาแต่เดิมทั้งหมดไม่ได้มีการรังวัดรวบเอาที่ดินของนางขอบฯ และนางสงมาฯ ส่วนนางขอบฯ และนางสงมาฯ กล่าวอ้างว่านางสนาฯ มีการวัดรวบเอาที่ดินของพวกตนรวมเข้าไปด้วยนั้น เป็นการโต้แย้งสิทธิในที่ดิน ส.ป.ก. โดย นางขอบฯ และนางสงมาฯ ได้เข้ามาโต้แย้งสิทธิในที่ดินภายหลังจากที่ นางสนาฯ ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว จึงเป็นกรณีเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีข้อพิพาทหรือโต้แย้งสิทธิเกี่ยวกับที่ดิน

ในเขตปฏิรูปที่ดิน ในเบื้องต้น ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้มีหนังสือเชิญคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาพบเพื่อดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทแล้ว แต่ไม่สามารถไกล่เกลี่ยข้อพิพาทได้ ทั้งนี้ นางสนา ได้มีหนังสือร้องขอความเป็นธรรมไปยังหน่วยงานต่างๆ หลายหน่วยงาน และขอให้ ส.ป.ก. ชี้ขาดหรือมีคำสั่งให้นางชอบฯ และนางสงมาฯ ออกจากที่ดินพิพาทดังกล่าว ซึ่งอยู่ในอำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ดังนั้น ส.ป.ก.มุกดาหาร เห็นว่าเพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงและเพื่อความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ส.ป.ก.มุกดาหาร จึงต้องแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานให้ปราศจากข้อสงสัยก่อน โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

๔.๑ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าในขณะที่ นางสนาฯ ได้รับการพิจารณาคัดเลือกและอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ มีการรังวัดรวบเอาที่ดินซึ่งบุคคลอื่นถือครองและทำประโยชน์รวมเข้าไปด้วยจริง นางสนาฯ ก็มิได้เป็นผู้ถือครองที่ดินของรัฐและเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม “ข้อ ๘. เกษตรกรผู้ได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น”

๔.๒ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางชอบฯ และนางสงมาฯ ได้เข้ามาครอบครองและทำประโยชน์โดยโต้แย้งสิทธิในที่ดินภายหลังจากที่ นางสนาฯ ได้รับอนุญาตฯ จาก ส.ป.ก. นางชอบฯ และนางสงมาฯ ก็ไม่มีสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว และจะต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่า นางสนาฯ ได้กระทำความผิดระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ ข้อ ๗ (๑) “ต้องทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองเต็มความสามารถและไม่นำที่ดินนั้น ทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่นไม่ว่าจะโดยการขาย ให้เช่า หรือเข้าทำประโยชน์ หรือโดยพฤติกรรมใดๆ ที่แสดงให้เห็นในลักษณะนั้น”

ปัจจุบันคู่กรณีทั้งสองฝ่ายได้นำส่งเอกสารพยานหลักฐานพร้อมขอคำพยานบุคคลเพื่อให้ถ้อยคำเพิ่มเติมและยังไม่มีเป็นที่ยุติ อีกทั้ง ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ขอให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศร่องรอยการทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าว ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๖ , ๒๕๓๘ , ๒๕๕๒ , ๒๕๖๐ และ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อจกใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณา และนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร เพื่อพิจารณาในคราวต่อไป

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดทราบ

คณะกรรมการฯ - รับทราบ

/ระเบียบวาระที่ ๔...

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

เรื่องที่ ๔.๑ พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ที่ดินแปลงเกษตรกรรม)

ตามที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) มีแผนงานให้ ส.ป.ก.มุกดาหาร ดำเนินการจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในโครงการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ทั้งที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่ดินแปลงชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในเขตท้องที่ทั้ง ๗ อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอนิคมน้ำสวาย อำเภอดงหลวง อำเภอหนองสูง และอำเภอหว้านใหญ่ ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (คปจ.มุกดาหาร) ได้มีประกาศ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง ให้เกษตรกรยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้ผู้ครอบครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ นั้น

ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาครั้งนี้ เป็นการพิจารณาคัดเลือกผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินอยู่เดิม โดยพิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ข้อ ๔. (๑) ข้อ ๖. ข้อ ๘. ข้อ ๑๑.

ข้อ ๔. (๑) ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เกษตรกร” หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักโดยพิจารณา จากการใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถื่นนั้น ได้แก่ผู้ที่เป็นเกษตรกรอยู่แล้วตามความเป็นจริงและใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมิใช่อาชีพอื่น ซึ่งเกษตรกรประเภทนี้ตามกฎหมายมิได้กำหนดว่าต้องเป็นเกษตรกรยากจน แต่อย่างไรก็ตาม ตามคำนิยามในมาตรา ๔ เป็นที่เข้าใจว่า ต้องไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ดังนั้นเกษตรกรประเภทนี้จึงต้องเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักและไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ

ข้อ ๖. เกษตรกรผู้ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๕. ได้แก่

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) บรรลุนิติภาวะหรือเป็นหัวหน้าครอบครัว
- (๓) มีความประพฤติดีและซื่อสัตย์สุจริต
- (๔) มีร่างกายสมบูรณ์ ขยันขันแข็ง และสามารถประกอบการเกษตรได้
- (๕) ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือบุคคลในครอบครัว

เดียวกัน หรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(๗) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

/ข้อ ๘. เกษตรกร...

ข้อ ๘. เกษตรกรผู้จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินได้ ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดิน ที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๓) เกษตรกรอื่นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ ๑๑. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดประกาศผลการคัดเลือกเกษตรกรตามข้อ ๘. โดยมีแผนผังการจัดแบ่งแปลงที่ดินซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ให้ความเห็นชอบแล้วประกอบด้วย (ถ้ามี) และมีบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและได้รับที่ดินทำกินด้วย ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนันแห่งท้องถิ่น และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ...

๒. คำสั่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ที่ ๑/๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร สั่ง ณ วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ และรายงานให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร เพื่อพิจารณาต่อไป

ข้อเท็จจริง

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ส.ป.ก.มุกดาหาร) ได้รับคำขอเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรและสอบสวนสิทธิ ตรวจสอบคุณสมบัติของเกษตรกรผู้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์แล้ว และได้จัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอ (คปอ.) เพื่อพิจารณาการตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกเกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สรุปได้ดังนี้

ที่	อำเภอ	นำเสนอคณะกรรมการฯ			ผลการพิจารณาให้ความเห็นชอบ			หมายเหตุ
		ราย	แปลง	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ราย	แปลง	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	
๑	อำเภอเมืองมุกดาหาร ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๘ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.	๒๕	๓๔	๑๘๕-๒-๐๔	๒๕	๓๔	๑๘๕-๒-๐๔	
๒	อำเภอดอนตาล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๘ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น.	๒	๒	๑๒-๒-๑๗	๒	๒	๑๒-๒-๑๗	
๓	อำเภอกำแพงแสน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๙ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.	๓	๓	๑๗-๒-๖๗	๓	๓	๑๗-๒-๖๗	

๔	อำเภอนิคมคำสร้อย ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.	๑๓	๑๔	๕๗-๒-๘๓	๑๓	๑๔	๕๗-๒-๘๓	
๕	อำเภอหนองสูง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น.	๑	๑	๓-๒-๘๒	๑	๑	๓-๒-๘๒	
๖	อำเภอดงหลวง ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๑๑ มิ.ย. ๒๕๖๔ เวลา ๑๐.๐๐ น.	๖	๗	๑๑-๑-๙๖	๖	๗	๑๑-๑-๙๖	
รวม	๖ อำเภอ	๕๐	๖๑	๒๘๘-๒-๔๙	๕๐	๖๑	๒๘๘-๒-๔๙	

ความเห็นของ ส.ป.ก.มุกดาหาร

ส.ป.ก.มุกดาหาร พิจารณาแล้ว เกษตรกรผู้ยื่นคำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งผ่านการกลั่นกรองคุณสมบัติจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอ (คปอ.) แล้ว เห็นสมควร คัดเลือกให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร (ที่ดินแปลงเกษตรกรรม) รวมทั้งสิ้น ๖ อำเภอ จำนวน ๕๐ ราย ๖๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๘๘ - ๒ - ๔๙ ไร่ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสาร ประกอบระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ ๔.๑)

ประเด็นที่นำเสนอคณะกรรมการฯ พิจารณา

เพื่อพิจารณาคัดเลือกเกษตรกรและอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จังหวัดมุกดาหาร (ที่ดินแปลงเกษตรกรรม) ตามบัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินอำเภอตามตารางสรุปข้างต้น รวมทั้งสิ้น ๖ อำเภอ จำนวน ๕๐ ราย ๖๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๘๘ - ๒ - ๔๙ ไร่

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

ประธานคณะกรรมการฯ - ขอให้คณะกรรมการช่วยกันตรวจสอบ กรรมการท่านใดมีประเด็นสอบถามหรือ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมหรือไม่

กรรมการมีประเด็นข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

นายอำเภอนิคมคำสร้อย - ในการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินอำเภอนิคมคำสร้อย มีประเด็นข้อสังเกตที่ อำเภอได้หมายเหตุไว้ และขอนำเรียนที่ประชุมดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง มีกรณีเกษตรกรถือครองที่ดินมาแต่เดิมมีขนาดถือครองแปลงใหญ่ แต่ในการเข้าดำเนินการสำรวจจริงวัดของ ส.ป.ก. ได้เนื้อที่ลดลงจากขนาดถือครองเดิม เนื่องจากการรังวัดกันพื้นที่ส่วนที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติออก และรังวัดเฉพาะพื้นที่ส่วนที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งในระหว่างรอการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) ประกาศใช้เพื่อให้ชัดเจนเรื่องแนวเขตที่ดิน จะทำให้การพิจารณาอนุญาตฯ ให้เกษตรกรได้รับสิทธิในที่ดินจาก ส.ป.ก. น้อยกว่าขนาดถือครองที่ดินจริง จึงขอให้ทาง ส.ป.ก. ช่วยติดตามในประเด็นนี้ด้วย

ประเด็นที่สอง

๑. เรื่องคุณสมบัติของเกษตรกรตามระเบียบฯ ข้อ ๖ กรณีเกษตรกรมีภูมิลำเนาอยู่ที่อื่น แต่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอยู่ในพื้นที่อำเภอนิคมน้ำจืด ขอให้ตรวจสอบว่าเกษตรกรได้ประกอบอาชีพอื่นนอกจากประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือไม่ เพราะหากเกษตรกรประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักอยู่แล้วและเข้ามาทำการเกษตรในที่ดินในพื้นที่อำเภอนิคมน้ำจืด ก็เห็นสมควรได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

๒. ข้อ ๘. (๑) “เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐหรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและเป็นผู้ทำกินในที่ดินนั้น” คำว่า “เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐเดิม” ต้องถือครองมานานเท่าไร ตั้งแต่บุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ก่อนมีการมอบพื้นที่ให้ ส.ป.ก. นำมาปฏิรูปที่ดินหรือห้วงเวลาในการบุกรุกย้อนหลังไปถึงไหน ครบครองมานานเท่าไร ถ้าครอบครองโดยการบุกรุกพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติมาก่อน จะเข้าหลักเกณฑ์ตามข้อระเบียบนี้หรือไม่

๓. เรื่องขนาดถือครองที่ดิน ขนาดไหนถึงถือว่าเพียงพอต่อการครองชีพ ที่กฎหมายกำหนดขนาดถือครองที่ดินรวมจำนวนไม่เกิน ๕๐ ไร่ เป็นกฎหมายใช้มานานแล้ว และเห็นว่าเนื้อที่ ๕๐ ไร่สำหรับหนึ่งครอบครัวถือว่าเยอะ น่าจะลดขนาดถือครองที่ดินลงประมาณ ๒๕ ไร่ เพราะปัจจุบันมีเกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินที่ขึ้นทะเบียนไว้จำนวนมาก

จากประเด็นข้อสังเกตข้างต้นขอฝาก ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อนำเรียน ส.ป.ก. ส่วนกลางพิจารณาต่อไป

เลขานุการฯ

- ประเด็นที่หนึ่ง ขอเรียนว่าปัจจุบันแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ (One Map) ยังไม่ประกาศใช้ ส.ป.ก.จึงดำเนินการภายใต้แนวเขตตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินโดยพื้นที่ที่ ส.ป.ก. รับมอบมาจากกรมป่าไม้ ส.ป.ก. รับมอบพื้นที่มาพร้อมกับผู้ถือครองที่ดินเดิม ซึ่งอาจถือครองมาเป็นแปลงใหญ่เนื้อที่เกินกว่าที่กฎหมายกำหนด แต่ในขั้นตอนกระบวนการของ ส.ป.ก. มีการแจกจ่ายสิทธิที่ดินให้แก่ทายาทผู้มีคุณสมบัติ และในขั้นตอนการสำรวจรังวัดที่ดิน ส.ป.ก. จะรังวัดให้กับผู้ถือครองเดิมโดยจะรังวัดและจัดที่ดินให้เฉพาะพื้นที่ส่วนที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินเท่านั้น

- ประเด็นที่สอง คุณสมบัติของเกษตรกรตามระเบียบข้อ ๖ และข้อ ๘(๑) เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินของรัฐเดิม เป็นการครอบครองต่อเนื่องกันมาตั้งแต่ ส.ป.ก. รับมอบพื้นที่มาจากกรมป่าไม้ ซึ่งผู้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นผู้ถือครองเดิมหรือผู้รับกระจายสิทธิจากผู้ถือครองเดิม ส่วนขนาดถือครองที่ดิน ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรตามที่กฎหมายกำหนดไว้ไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน และไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรหรือบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด เช่น โค กระบือ และม้า โดยต้องแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกให้ เป็นต้น

ทั้งนี้ ประเด็นข้อสังเกตของกรรมการ ส.ป.ก.จังหวัด จะได้นำเรียน ส.ป.ก. ส่วนกลางพิจารณาต่อไป

นายอำเภอหนองสูง - ในการประชุมคณะอนุกรรมการปฏิรูปที่ดินระดับอำเภอ ทุกอำเภอได้ตรวจสอบเรื่องคุณสมบัติเกษตรกรและกลั่นกรองมาขึ้นหนึ่งแล้ว เห็นว่าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบ หลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนดแล้ว จึงนำเรียนเพื่อประกอบการพิจารณาของกรรมการท่านอื่น

ประธานคณะกรรมการฯ - กรรมการท่านอื่นมีประเด็นข้อสังเกตหรือสอบถามเพิ่มเติมหรือไม่ หากไม่มีขอมติที่ประชุม
มติคณะกรรมการฯ - มีมติอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร รวมทั้งสิ้น
 ๖ อำเภอ จำนวน ๕๐ ราย ๖๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒๘๘ - ๒ - ๔๙ ไร่ ตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอ

เรื่องที่ ๔.๒ พิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขต ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

ด้วย เกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ได้ยื่นคำขอโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับทายาท และเกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ได้ถึงแก่กรรม ทายาทของเกษตรกรจึงได้ยื่นคำขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอกับบรรดาพยานหลักฐานต่าง ๆ ทั้งได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิผู้ขอรับโอนสิทธิและผู้ขอรับมรดกสิทธิแล้ว ปรากฏว่ามีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรและเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง หรือมีแต่ไม่เพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว แต่เมื่อรวมกับเนื้อที่ที่ได้รับจากการรับโอนและรับตกทอดทางมรดกสิทธิ ไม่เกินขนาดการถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเป็นกรณีการโอนสิทธิให้แก่บุตรมากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิ รวมถึงการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาทอื่น โดยการแบ่งแปลงหรือแบ่งแยกสิทธิอยู่ในอำนาจการพิจารณาของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติ

ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๒ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๔๕ แจ้งมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ซึ่งอนุมัติหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

ข้อ ๓. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอนุมัติการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินต่อไปนี้

๓.๑) การโอนที่ดินที่ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่บุตรที่บรรลุนิติภาวะของผู้ได้รับสิทธิมากกว่าหนึ่งคน และเป็นกรณีที่พิจารณาเห็นว่าเป็นที่ดินที่มีขนาดแบ่งแยกได้ และเพียงพอแก่การครองชีพ

๓.๒) การตกทอดทางมรดกสิทธิ

๓.๒.๑) การตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์กรณีมีบุตรหลายคนขอรับมรดกสิทธิ โดยขอแบ่งแยกที่ดิน และที่ดินดังกล่าวสามารถแบ่งได้เพียงพอแก่การครองชีพ ก็ให้จัดให้แก่บุคคลเหล่านั้นตามส่วนที่ตกลงกัน

๓.๒.๒) ในกรณีตามข้อ ๓.๒.๑ หากพิจารณาเห็นว่าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ ให้มีอำนาจกำหนดตัวเกษตรกรผู้เป็นบุตรเพียงรายเดียวเท่านั้นที่จะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าว

/๓.๓) การโอน...

๓.๓) การโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้แก่ทายาทดังนี้

- ๑) บิดา มารดา ของเกษตรกร
- ๒) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน
- ๓) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน
- ๔) หลานของเกษตรกร

๓.๔) กรณีมีเหตุผลและความจำเป็น ทั้งมิได้เป็นการหลีกเลี่ยงข้อห้ามโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิตามกฎหมายปฏิรูปที่ดิน การโอนสิทธิหรือแบ่งแยกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย นอกเหนือจากบุคคลตามที่กำหนดข้างต้น ได้แก่ การโอนให้แก่คู่สมรสที่ย้ายมา

ข้อ ๕. ผู้รับโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ และผู้ขอรับมรดกสิทธิ ต้องเป็นเกษตรกร และเป็นผู้ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองเพียงพอแก่การครองชีพอยู่ก่อนแล้ว หรือเป็นผู้ไม่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือได้รับการจัดจาก ส.ป.ก. อยู่ก่อนแล้วและเนื้อที่รับโอนหรือตกทอดรวมกันไม่เกินขนาดถือครองที่ดินตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๖. ให้ถือว่าเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิ เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๑๙ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๒๓ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ชักข้อความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณา และแนวทางปฏิบัติการโอนและการ ตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ซึ่งกำหนดให้มีทายาท ๓ จำพวก มีสิทธิรับโอนหรือรับมรดกสิทธิ ได้แก่

(๑) สามี ภริยา ที่จดทะเบียนสมรส และให้หมายความรวมถึง สามี ภริยา ที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสด้วยนั้น ในที่นี้หมายถึงชายและหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามี ภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส ในขณะยื่นคำขอโอน หรือขณะเจ้ามรดกถึงแก่ความตาย

(๒) บุตรชอบด้วยกฎหมาย และให้หมายความรวมถึงบุตรตามความเป็นจริง เช่น บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้ว (ไม่รวมบุตรบุญธรรม)

(๓) ทายาทอื่น ได้แก่

ก. บิดา มารดาของเกษตรกร

ข. พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกันของเกษตรกร ให้ถือความเป็นพี่น้องกันตามความเป็นจริง ไม่ว่าบิดา มารดา จะได้จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่ก็ตาม

ค. พี่น้องร่วมบิดา หรือร่วมมารดาเดียวกันของเกษตรกร ให้ถือความเป็นพี่น้องกันตามความเป็นจริง ไม่ว่าบิดา หรือมารดาจะได้จดทะเบียนสมรสกันหรือไม่เช่นเดียวกัน

ง. หลานของเกษตรกร หมายถึง ลูกของลูก หรือลูกของพี่หรือลูกของน้องตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ เท่านั้น

๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๑๒๒๘ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕ แจกแนวทางการปฏิบัติในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิให้ ส.ป.ก. จังหวัด ทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีเกษตรกรได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินหลายแปลง การโอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์บางแปลงให้ทายาทคนเดียว (ผู้โอนสิทธิยังคงสิทธิบางแปลงไว้) ถือว่าเป็นการแบ่งแยกสิทธิที่ได้รับจึงเป็นอำนาจคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.)

๔. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๘๐๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติงานการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิเพิ่มเติม ซึ่งเดิมเมื่อเกษตรกรมายื่นคำขอโอนสิทธิหรือรับมรดกสิทธิโดยการแบ่งแปลงที่ดิน กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเรื่องเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) พิจารณาอนุมัติตามคำขอก่อน แล้วจึงไปดำเนินการรังวัดแบ่งแปลงที่ดิน ซึ่งปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติงานเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเกษตรกรได้รับการบริการที่สะดวก รวดเร็ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการรังวัดแบ่งแปลงที่ดินไว้ก่อน แล้วนำเสนอ คปจ. ได้พิจารณาอนุมัติในภายหลังก็สามารถทำได้ แต่ยังไม่ถือเป็นการให้สิทธิตามกฎหมาย จนกว่าจะได้เสนอ คปจ. ได้พิจารณาอนุมัติ

ความเห็น ส.ป.ก. มุกดาหาร

ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบทนายของเกษตรกรผู้ขอรับโอนสิทธิและผู้ขอรับมรดกสิทธิแล้ว เป็นผู้มีความสมัครใจตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. ที่จะได้รับโอนสิทธิและรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ประเด็นที่นำเสนอเพื่อพิจารณา

พิจารณาอนุมัติให้ทนายของเกษตรกรรับโอนสิทธิและรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามที่ไต่ยื่นคำขอไว้ รวมจำนวน ๒๔๐ ราย ๓๐๔ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒,๐๕๓ - ๒ - ๐๐ ไร่ ตามรายละเอียดการโอนสิทธิและการรับมรดกสิทธิ ดังนี้

การโอนสิทธิ

ลำดับ ที่	ประเภท	จำนวน				
		แปลงเดิม (แปลง)	เนื้อที่	ผู้โอนสิทธิ (ราย)	ผู้ขอรับโอนสิทธิ (ราย)	แปลงรับโอนสิทธิ (แปลง)
			ไร่ - งาน - ตารางวา			
๑	เต็มแปลง	๘๕	๖๐๘ - ๒ - ๓๑	๖๗	๗๔	๘๕
๒	แบ่งแปลง	๔๔	๘๓๖ - ๓ - ๖๕	๔๐	๙๓	๑๒๖
รวมทั้งสิ้น		๑๒๙	๑,๔๔๔ - ๑ - ๙๖	๑๐๗	๑๖๗	๒๑๑

การรับมรดกสิทธิ

ลำดับ ที่	ประเภท	จำนวน				
		แปลงเดิม (แปลง)	เนื้อที่	เจ้ามรดก (ราย)	ผู้ขอรับมรดกสิทธิ (ราย)	แปลงรับมรดกสิทธิ (แปลง)
			ไร่ - งาน - ตารางวา			
๑	เต็มแปลง	๔๒	๒๘๕ - ๓ - ๐๖	๑๕	๒๗	๔๒
๒	แบ่งแปลง	๑๙	๓๒๒ - ๐ - ๙๘	๑๖	๔๖	๕๑
รวมทั้งสิ้น		๖๑	๖๐๘ - ๐ - ๐๔	๓๑	๗๓	๙๓

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารประกอบระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องที่ ๔.๑)

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติคณะกรรมการฯ

- อนุมัติให้รับโอนสิทธิ จำนวน ๑๖๗ ราย ๒๑๑ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๑,๔๔๔ - ๑ - ๙๖ ไร่
 - อนุมัติให้รับมรดกสิทธิ จำนวน ๗๓ ราย ๙๓ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๖๐๘ - ๐ - ๐๔ ไร่
- รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๔๐ ราย ๓๐๔ แปลง เนื้อที่ประมาณ ๒,๐๕๓ - ๒ - ๐๐ ไร่

/เรื่องที่ ๔.๓...

เรื่องที่ ๔.๓ พิจารณาการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ
ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

เรื่องที่ ๔.๓.๑ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ขออนุญาตใช้ที่ดิน เพื่อสร้างวัดป่าอรุณวาราม

๑. เรื่องเดิม

ด้วยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยนายวีระเกียรติ สานุทัศน์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร มีความประสงค์ขอใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อสร้างวัดป่าอรุณวาราม ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านคำเขื่อง ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบตำแหน่งที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดินแล้ว อยู่ในเขตโครงการป่าดงบังอี (แปลงที่ ๔ , ๕ และ ๗) บริเวณที่ขอใช้ฯ ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรราย นางลุน ศรีวิชา ที่อยู่ ๒๐/๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร คือ แปลงเลขที่ ๓ กลุ่มที่ ๓๓ เนื้อที่ ๔๓-๓-๓๒ ไร่ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๓๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๓๗ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) หมายเลขสารบัญชีทะเบียนที่ดิน เลขที่ ๑๕ อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร หมายเลขแบบพิมพ์ ๓๖-๒๗๙๒๑๕ ออกให้ ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๗ โดย นางลุนฯ ได้แสดงเจตนาสละสิทธิที่ดินบางส่วนคืนให้ ส.ป.ก. โดยไม่มีเงื่อนไข เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. แล้ว

๒.๒ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ดำเนินการสำรวจรังวัดแปลงที่ดินที่ขอใช้แล้ว คือ ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ไร่แปลงที่ ๕๙๔๑IV๖๒๒๔ เนื้อที่ประมาณ ๘-๐-๐๐ ไร่ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงบังอี (แปลงที่ ๔, ๕ และ ๗) ผู้ขอใช้เป็นส่วนราชการ และบริเวณที่ขอใช้เป็นพื้นที่ที่มีการใช้ตั้งเป็นที่พักสงฆ์เดิมอยู่ก่อนแล้ว มีการดำเนินการปลูกสร้างอาคารศาสนสถาน ประกอบด้วยศาลาการเปรียญ ศาลาหอฉัน กุฏิสงฆ์ โรงน้ำร้อน เสร็จสมบูรณ์แล้ว ในการขอใช้ที่ดินเป็นสถานที่เพื่อก่อสร้างวัด เป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและแก่บุคคลทั่วไปในการประกอบศาสนกิจตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่น และสำนักงานเทศบาลตำบลคำอาฮวนได้รับรองการขอใช้ที่ดินไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชุมชน ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีผลกระทบทางเสียง ทางน้ำ ทางดิน และทางอากาศ และบริเวณที่ขอใช้ไม่มีไม้หวงห้ามตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่อย่างใด

๓. ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๘. การใช้ที่ดินเพื่อการศาสนา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ สำหรับการ จัดตั้งศาสนสถานตามประเพณีนิยมแห่งท้องถิ่นนั้น

๓.๒ มติคณะกรรมการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ ในที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการขอใช้ที่ดิน โดยหน่วยงานรัฐ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ให้บริการ กิจการนั้นเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและต่อชุมชนในท้องถิ่น พื้นที่ใช้สอยเหมาะสมจำเป็นแก่การนั้น ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๔. ความเห็นของ ส.ป.ก.มุกดาหาร

๔.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอฯ แล้ว เป็นไปตามระเบียบฯ หลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนด กล่าวคือ ผู้ขอใช้เป็นส่วนราชการ ตามระเบียบข้อ ๕. และกิจการที่ขอใช้เพื่อการ ศาสนาเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ตามระเบียบข้อ ๘. และไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการใด ๆ จากผู้ให้บริการ กิจการ ที่ขออนุญาตมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างวัดป่าอรุณวนาราม เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแผ่คำสอน ในพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่ฝึกปฏิบัติธรรมและพัฒนาจิตใจของพระภิกษุ สามเณร และประชาชนทั่วไป และเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้เกิดขึ้น

๔.๒ การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการ สาธารณูปโภค โดยหน่วยงานของรัฐ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ให้บริการ เป็นประโยชน์ แก่เกษตรกรและไม่มีผลกระทบต่อชุมชน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บ ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยนายวีระเกียรติ สานุกัสน์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดมุกดาหาร ได้แสดงเจตนาขอยกเว้นการจ่ายค่าตอบแทนการใช้ ประโยชน์ในที่ดิน

๕. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าดงบังอี (แปลงที่ ๔,๕ และ ๗) ในที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔ ระบุว่าที่ ๕๙๔๑IV๖๒๒๔ เนื้อที่ ๘-๐-๐๐ ไร่ เพื่อสร้างวัดป่าอรุณวนาราม ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ บ้านคำเขื่อง ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อเป็นสถานที่สร้างวัดตามคำขอฯ โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน เพื่อให้เลขาธิการสำนักงาน การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนต่อไป

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติคณะกรรมการฯ - เห็นชอบให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเป็นสถานที่ สร้างวัด โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน

เรื่องที่ ๔.๓.๒ จังหวัดมุกดาหาร ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน)

๑. ต้นเรื่อง

ด้วย จังหวัดมุกดาหาร โดยนายชาคริต ชุมจันทร์ นายอำเภอคงหลวง ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ได้ยื่นคำขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน) เพื่อจัดหาน้ำสะอาดให้ราษฎรใช้อุปโภค บริโภค และเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้ง ให้แก่ราษฎรบ้านหนองบัว หมู่ที่ ๑ ตำบลหนองบัว อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และประชาชนทั่วไป

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบตำแหน่งที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดินแล้ว อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงหมู แปลงที่สอง (E) ที่บริเวณที่ขอใช้ฯ ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรราย นายวีระชาติ วงศ์วิรุฬห์รักษ์ คือ ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๑ ระบุว่า ๕๙๔๒||๕๖๕๐ เนื้อที่ประมาณ ๔๘-๓-๘๓ ไร่ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๕๓ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สารบัญทะเบียนที่ดินเลขที่ ๔๗๖๗ เล่ม ๔๘ หน้า ๖๗ อำเภอคงหลวง จังหวัดมุกดาหาร หมายเลขแบบพิมพ์ ๔๒-๐๗๐๗๑๙ ออกให้ ณ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ที่ดินตั้งหมู่ที่ ๑ บ้านนาคำน้อย ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร และนายวีระชาติฯ ได้แสดงเจตนาสละสิทธิที่ดินบางส่วน (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน) คืนให้ ส.ป.ก. โดยไม่มีเงื่อนไข เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. แล้ว

๒.๒ ส.ป.ก.มุกดาหาร ยังไม่ได้ดำเนินการรังวัดแบ่งแปลงที่ดินที่ขอใช้ เนื่องจากยังไม่ได้ระบุตำแหน่งที่จะทำการขุดเจาะบ่อบาดาลที่แน่นอน เพื่อให้ตำแหน่งที่ขออนุญาตและตำแหน่งที่ขุดเจาะบ่อบาดาลถูกต้องตรงกัน และมีปริมาณน้ำที่เพียงพอ โดยพื้นที่ที่ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อจะดำเนินการตามโครงการดังกล่าวอยู่ภายในขอบเขตของที่ดินแปลงเลขที่ ๒๑ ระบุว่า ๕๙๔๒||๕๖๕๐ เนื้อที่ที่ขออนุญาตใช้ไม่เกิน ๒ งาน

๒.๓ จังหวัดมุกดาหาร ได้จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนเร่งด่วนของประชาชนในจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ เพื่อให้การบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างมีระบบและเป็นการแก้ไขปัญหาภัยแล้งในระดับพื้นที่ เพื่อให้ราษฎรมีน้ำใช้เพื่อการเกษตร รวมทั้งเพื่ออุปโภค บริโภค โดยได้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนและชุมชนให้ความเห็นชอบในการดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวให้การรับรองว่าการขอใช้ที่ดินไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของชุมชนและไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีผลกระทบทางเสียง ทางน้ำ ทางดิน และทางอากาศ และบริเวณที่ขอใช้ไม่มีไม้หวงห้าม ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ แต่อย่างใด

๓. ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๙. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

๓.๒ มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการขอใช้ที่ดิน โดยหน่วยงานรัฐ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ใช้บริการ กิจการนั้นเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและต่อชุมชนในท้องถิ่น พื้นที่ใช้สอยเหมาะสมจำเป็นแก่การนั้นไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๓ คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓ สั่ง ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปา และชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๓.๔ คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ ๔๖๗/๒๕๖๓ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาลในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๓.๕ คำสั่งจังหวัดมุกดาหาร ที่ ๑๘๕๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารปฏิบัติราชการแทน ในการพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาต

๓.๖ คำสั่งจังหวัดมุกดาหาร ที่ ๓๑๓๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน ในการพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๔. ความเห็นของ ส.ป.ก.มุกดาหาร

๔.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอฯ แล้ว เป็นไปตามระเบียบฯ หลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนด กล่าวคือ ผู้ขอใช้เป็นส่วนราชการตามระเบียบข้อ ๕. และกิจการที่ขอใช้เพื่อการประปาตามระเบียบข้อ ๙. ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการใด ๆ จากผู้ให้บริการ กิจการที่ขออนุญาตมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์เพื่อใช้ในการเกษตรรวมทั้งเพื่ออุปโภคและบริโภค ให้แก่ราษฎรในท้องที่หมู่ที่ ๑ บ้านหนองบัว ตำบลหนองบัว อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และประชาชนทั่วไป

๔.๒ การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค เพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ ตามระเบียบข้อ ๙. ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้น การเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และจังหวัดมุกดาหาร โดยนายชาคริต ชุมจันทร์ นายอำเภอดงหลวง ได้แสดงเจตนาขอยกเว้นการจ่ายค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน

๔.๓ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน และพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ยื่นคำขออนุญาต และจังหวัดมุกดาหาร ได้มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในกรณีดังกล่าวแล้ว

๕. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบให้จังหวัดมุกดาหาร โดยนายชาคริต ชุมจันทร์ นายอำเภอดงหลวง ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าดงหมู แปลงที่สอง (E) แปลงเลขที่ ๒๑ ระบุว่า ๕๙๔๒||๕๖๕๐ เนื้อที่ที่ขออนุญาตใช้ไม่เกิน ๒ งาน ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านนาคำน้อย ตำบลคำป่าหลาย อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ตามคำขอฯ โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนต่อไป

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติคณะกรรมการฯ - เห็นชอบให้จังหวัดมุกดาหาร ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อจัดทำโครงการก่อสร้างระบบประปาบาดาลหอดึงสูงและติดตั้งระบบโซล่าเซลล์ เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน

เรื่องที่ ๔.๓.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน)

๑. ต้นเรื่อง

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย โดย นายสมาน คำมุงคุณ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร มีความประสงค์ขออนุญาตใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อก่อสร้างโครงการระบบประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๑ บ้านชะโนด ตำบลชะโนดน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบตำแหน่งที่ดินที่ขออนุญาตใช้ที่ดินแล้ว อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินโครงการป่าดงหมู แปลงที่หนึ่ง (E) ที่บริเวณที่ขอใช้ฯ ได้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรราย นางคำใบ สารราษฎร์ คือที่ดินแปลงเลขที่ ๘ กลุ่มที่ ๑๔๖๒ เนื้อที่ประมาณ ๒๓-๐-๕๔ ไร่ ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๓ ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สารบัญญัติเป็นที่ดินเลขที่ ๔๒๑๙ เล่ม ๔๓ หน้า ๑๙ อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร หมายเลขแบบพิมพ์ ๔๐-๑๓๙๓๘๗ ออกให้ ณ วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๓ ที่ดินตั้งหมู่ที่ ๑ บ้านชะโนด ตำบลชะโนดน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร และนางคำใบฯ ได้แสดงเจตนาสละสิทธิที่ดินบางส่วนคืนให้ ส.ป.ก. โดยไม่มีเงื่อนไข เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินตามระเบียบ ส.ป.ก. แล้ว

๒.๒ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ดำเนินการสำรวจรังวัดแบ่งแปลงแล้ว ที่ดินที่ขออนุญาตใช้คือ แปลงเลขที่ ๒๒ ระบุว่า๕๔๔๒V๕๘๖๒ เนื้อที่ประมาณ ๐-๐-๗๐ ไร่

๒.๓ องค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ได้จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อจัดทำโครงการส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการเงินอุดหนุนสำหรับการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนซึ่งชุมชนให้ความเห็นชอบในการดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว และองค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ให้การรับรองว่าการขอใช้ที่ดินไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีผลกระทบทางเสียง ทางน้ำ ทางดิน และทางอากาศ และบริเวณที่ขอใช้ไม่มีไม้หวงห้าม ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๕๔๔ แต่อย่างใด

๓. ข้อกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖

ข้อ ๔. ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจให้ใช้ที่ดินกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบนี้ เฉพาะพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินหรือในพื้นที่ที่ยังมิได้กำหนดให้ใช้เพื่อการใดโดยเฉพาะในแผนงานหรือโครงการปฏิรูปที่ดินนั้น

ข้อ ๕. การให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ตามระเบียบนี้ต้องเป็นการดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไร

ข้อ ๙. การใช้ที่ดินเพื่อกิจการไฟฟ้า ประปา ให้ใช้ได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่จำเป็นแก่การนั้น

๓.๒ มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๖ ให้เลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นการขอใช้ที่ดิน โดยหน่วยงานรัฐ ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ให้บริการ กิจการนั้นเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและต่อชุมชนในท้องถิ่น พื้นที่ใช้สอยเหมาะสมจำเป็นแก่การนั้น ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓.๓ คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ ๓๓๘/๒๕๖๓
 สั่ง ณ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๓ เรื่อง การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ดิน
 เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปา และ
 ชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๓.๔ คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่ ๔๖๗/๒๕๖๓
 สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้น
 ค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล
 ในเขตปฏิรูปที่ดิน เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๓.๕ คำสั่งจังหวัดมุกดาหาร ที่ ๑๘๕๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๓
 ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารปฏิบัติราชการแทน ในการพิจารณา
 อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง
 ระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็น
 ผู้ยื่นคำขออนุญาต

๓.๖ คำสั่งจังหวัดมุกดาหาร ที่ ๓๑๓๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓
 ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหารเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน
 ในการพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อก่อสร้างระบบประปาและชุดเจาะบ่
 อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน

๔. ความเห็นของ ส.ป.ก.มุกดาหาร

๔.๑ ส.ป.ก.มุกดาหาร ได้ตรวจสอบเรื่องราวแห่งคำขอฯ แล้ว เป็นไปตามระเบียบฯ
 หลักเกณฑ์ที่ ส.ป.ก. กำหนด กล่าวคือ ผู้ขอใช้เป็นส่วนราชการตามระเบียบข้อ ๕. และกิจการที่ขอใช้
 เพื่อการประปาตามระเบียบฯ ข้อ ๙. ไม่มีการเรียกเก็บค่าบริการใด ๆ จากผู้ใช้บริการ กิจการที่ขออนุญาต
 มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน) หมู่ที่ ๑ บ้านชะโนด ตำบลชะโนดน้อย
 อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร

๔.๒ การขออนุญาตใช้ที่ดินดังกล่าว เป็นการขออนุญาตใช้ที่ดินเพื่อกิจการ
 สาธารณูปโภคเพื่อก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน (เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน) เป็นอำนาจเลขาธิการ ส.ป.ก. พิจารณา
 อนุญาตตามระเบียบฯ ข้อ ๙ ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มีอำนาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์
 ในที่ดิน และองค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ได้แสดงเจตนาขอยกเว้นการจ่ายค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์
 ในที่ดิน

๔.๓ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้มอบอำนาจให้
 ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร เป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้ใช้ที่ดิน และพิจารณาเรียกเก็บหรือยกเว้นค่าตอบแทนการ
 ใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อก่อสร้าง
 ระบบประปาและชุดเจาะบ่อบาดาล เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ยื่นคำขอ
 อนุญาต และจังหวัดมุกดาหาร ได้มอบอำนาจให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดปฏิบัติราชการแทนในกรณีดังกล่าวแล้ว

๕. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ให้ความเห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โครงการป่าดงหมู แปลงที่หนึ่ง (E) แปลงเลขที่ ๒๒ ระหว่าง ๕๙๔๒IV๕๘๖๒ เนื้อที่ประมาณ ๐-๐-๗๐ ไร่ ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ บ้านชะโนด ตำบลชะโนดน้อย อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร เพื่อก่อสร้างโครงการระบบ ประปาหมู่บ้าน ตามคำขอฯ โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจพิจารณา อนุญาตให้ใช้ที่ดิน โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนต่อไป

จึงนำเสนอคณะกรรมการฯ เพื่อโปรดพิจารณา

มติคณะกรรมการฯ - เห็นชอบให้องค์การบริหารส่วนตำบลชะโนดน้อย ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อก่อสร้าง โครงการระบบประปาหมู่บ้าน เนื้อที่ไม่เกิน ๒ งาน โดยยกเว้นการเรียกเก็บค่าตอบแทนการใช้ที่ดิน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

ประธาน - กรรมการท่านใดมีประเด็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกหรือไม่

นายอำเภอหนองสูง - เนื่องจากในพื้นที่อำเภอหนองสูง อำเภอคำชะอี มีการก่อสร้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒๙ หากเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินจะทำเกษตรในรูปแบบของเกษตรพัฒนาหรือเกษตรเชิงท่องเที่ยว โดยสร้างที่พักเพื่อรองรับผู้มาใช้บริการหรือนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ เพราะปัจจุบันด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัส โควิด - ๑๙ การท่องเที่ยวในรูปแบบของโฮมสเตย์ ไม่ได้รับการตอบรับ ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน จากประเด็นดังกล่าวขอฝาก ส.ป.ก.จังหวัด หรือ ส.ป.ก. ส่วนกลาง กำหนดรูปแบบ ขั้นตอน หรือ ประเภทกิจการอะไรที่เกษตรกรสามารถทำได้ ทำในรูปแบบใด เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้ทราบ และไม่ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินผิดวัตถุประสงค์

เลขานุการฯ - ขอเรียนว่า ส.ป.ก. นอกจากการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ส.ป.ก. ยังมีการจัดที่ดิน เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามระเบียบและประกาศ คปก. โดยต้องเป็นกิจการตามแนบท้ายประกาศ ซึ่งตามแนวเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๙ หากเกษตรกรจะใช้ ที่ดินเพื่อทำกิจการอื่น ต้องเป็นกิจการตามแนบท้ายประกาศเท่านั้น หรือหากจะดำเนินการในรูปแบบของเกษตรเชิงท่องเที่ยวโดยมีบ้านพักให้กับนักท่องเที่ยว ต้องพิจารณาด้วยว่าไม่ใช่รูปแบบของการสร้างรีสอร์ท ทั้งนี้ จะต้องไม่มี ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการทำประโยชน์จากเกษตรกรรมโดยสิ้นเชิง สำหรับประเด็นหรือข้อเสนอแนะของ กรรมการ ส.ป.ก.จังหวัด จะได้นำเรียน ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาต่อไป

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๕๕ น.

(นางสาวอณุกษ์ พิกุลศรี)

นิติกรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายหนา ไชยศรี)

นักวิชาการปฏิรูปที่ดินชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวกุลห่าบ สุนนท์)

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมุกดาหาร

ผู้ตรวจรายงานการประชุม